

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om frivilligt deltagande för industriföretag i miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om frivilligt deltagande för industriföretag i miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen, nedan EMAS-ordningen. I lagen skall stadgas om nationella organ, påföljder, ändringssökande och avgifter som avses i den förordning som Europeiska gemenskapernas (EG) råd har utfärdat i saken. Även om EG-förordningen träder i kraft direkt, förutsätter den också ovan nämnda nationella verkställighetsåtgärder. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994 togs förordningen in som en del av EES-avtalet genom att det fogades till bilaga XX, som gäller miljön.

EG-förordningen innehåller EMAS-ordningens mål, definitioner, förfaranden och de villkor som gäller för deltagande. Systemet är öppet för företag som utövar industriell verksamhet, vilka kan delta i detta system anläggningsvis. Företagen tros ansluta sig till systemet av marknadsmässiga skäl. Systemet ersätter inte de tillståndssystem som gäller miljövärd utan kompletterar dem.

De viktigaste delarna av EMAS-ordningen utgörs av den miljörevision som ett företags egen revisor eller någon utomstående utför, av miljöredovisningen, som är avsedd för offentligheten, av den kontroll enligt EG-förordningen av ett företags miljöverksamhet som en ackrediterad miljökontrollant utför och av fastställandet av miljöredovisningen samt av den registrering som det behöriga organet utför. Skapandet av miljöstyrningssystem för ett fö-

retag, med vilket system avses den del av ett företags allmänna styrningssystem som behövs för beslutande om och genomförande av företagets miljöpolitik, är ett viktigt sätt att införa EMAS-ordningen vid enskilda anläggningar.

Vid miljörevision granskar och bedömer en sakkunnig person eller grupp de miljöolägenheter en anläggning förorsakar, de åtgärder som har vidtagits för att minska dessa olägenheter och de organisationer, styrningssystem och andra arbetsmetoder som främjar skydd av miljön. Efter revisionen skall företaget utarbeta en för offentligheten avsedd redovisning som bl.a. skall innehålla en beskrivning av miljöförhållandena vid anläggningen samt de mål som företaget har uppställt i fråga om skydd av miljön. Därefter skall en med fullmakt försedd, dvs. ackrediterad miljökontrollant kontrollera att företaget uppfyller de krav som ställs i EG-förordningen och kontrollanten fastställer miljöredovisningen. Vatten- och miljöstyrelsen, som enligt förslaget skall bli behörigt organ, skall godkänna och registrera en anläggning för deltagande i EMAS-ordningen. En anläggning kan avföras ur registret, om den inte längre uppfyller de villkor som uppställs i EG-förordningen. Det föreslås att mätteknikcentralen skall bli ackrediteringsorgan, som skall ackreditera miljökontrollanterna och utöva tillsyn över deras verksamhet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 1995.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial .	6
ALLMÄN MOTIVERING	3	4.2. Remissutlåtanden	7
1. Nuläge	3	5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	7
1.1. Lagstiftning och praxis	3	DETALJMOTIVERING	7
1.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen utomlands	3	1. Motivering till lagförslaget	7
1.3. Bedömning av nuläget	4	1 kap. Syftet med lagen och definitioner	7
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen .	5	2 kap. Det behöriga organet och dess uppgifter	7
3. Propositionens verkningar	5	3 kap. Ackrediteringssystemet och miljökontrollanterna	8
3.1. Ekonomiska verkningar	5	4 kap. Påföljder och ändringssökande	8
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	6	5 kap. Särskilda stadganden	8
3.3. Miljöverkningar	6	LAGFÖRSLAGET	9
4. Ärendets beredning	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Europeiska gemenskapernas (EG) råd har utfärdat en förordning (EEG) nr 1836/93 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning. För förordningen används nedan förkortningen EMAS-förordningen och för det nämnda systemet EMAS-ordningen.

Finland har ingen lagstiftning som gäller den i rådets förordning reglerade miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen för industriföretag. Miljöstyrningssystemen och miljörevisionerna är ett systematiskt sätt att närma sig utvecklandet av miljövården inom företagen, förbättra tillgången på information och minska de miljöproblem som företagen förorsakar. De nya systemen ersätter dock inte de nuvarande tillståndssystemen i anknytning till miljövård, utan kompletterar dem enligt de utgångspunkter som företagen själva väljer och inom den tidtabell som passar företagen.

Inom flera, närmast stora, exportföretag har gjorts interna miljörevisioner. Innehållet i miljörevisionerna har varierat enligt syftet, och i början innehöll de åtminstone uppgifter om företagets verksamhet i enlighet med de lagar som gäller miljöanvändning och miljövård samt uppskattningar av organisation, processer och eventuella risker. Revisioner har utförts i synnerhet i samband med företagsköp.

Jämsides med revisionerna har det utvecklats ett miljömedvetet ledarskap, där miljöfrågor kopplas till företagets strategi. Samtidigt har företagets ledning frivilligt förbundit sig att handla på ett sätt som fortlöpande förbättrar miljön.

Skapandet och införandet av miljöstyrningssystem kräver att företagen gör en systematisk bedömning av vilka miljöverkningar deras verksamhet har. I flera företag har en systematisk förbättring av styrningssystemen inletts genom att kvalitetssystem har tagits i bruk. Målet för dessa har varit att förbättra kvaliteten på produkter och tjänster i vid bemärkelse. Erfarenheterna av kvalitetssystemen har också underlättat och påskyndat införandet av miljöstyrningssystem inom företagen, eftersom

bägge systemen kan införas i enlighet med samma typ av dokumenterings- och kontrollmall.

Om ett företag har ett kvalitetssystem enligt en viss standard, kan det på ansökan få ett certifikat, dvs. intyg över att dess kvalitetssystem uppfyller kraven i standarden. Certifikat beviljas i Finland av flera certifieringsorgan, av vilka mätteknikcentralen har ackrediterat, dvs. försett med fullmakt, Finlands standardiseringsförbund (SFS) och Det Norske Veritas Classification Oy/Ab (DNV).

Några certifieringsorgan har ackrediterats utomlands, men några är inte ackrediterade alls. För närvarande finns det ca 430 certifierade kvalitetssystem i Finland.

Jämsides med standarderna för kvalitetssystem har också publicerats standarder för miljöstyrningssystem. För närvarande kan miljöstyrningscertifikat i Finland fås bl.a. från Det Norske Veritas och SFS. Till grund för certifieringen ligger den av engelsmännen utvecklade British Standard BS 7750, som har översatts till finska. De första certifikaten har beviljats i juni 1994.

I sin nuvarande utformning motsvarar standarderna dock inte som sådana de krav som ställs i EMAS-förordningen. Dessutom behövs det en närmast för offentligheten avsedd miljöredovisning, för att anläggningen skall kunna ansöka om registrering av det behöriga organet.

1.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen utomlands

De första miljöredovisningarna gjordes i Förenta Staterna vid ingången av 1970-talet och de innehöll endast kontroll av verksamhetens lagenlighet. Jämsides med miljörevisionen har sedermera utvecklats begreppet miljöstyrningssystem, varmed avses den del av företagets allmänna styrningssystem som behövs för att fastställa och förverkliga miljöpolicy. Ett företags miljöpolicy innefattar företagets allmänna mål och verksamhetsprinciper i miljöfrågor, inberäknat iakttagandet av alla de bestämmelser inom miljöområdet som är relevanta i sammanhanget. I Europa började miljöstyrningssystemen utvecklas först på 1980-talet.

Miljöstyrningssystemen utvecklas för närvarande i snabb takt. Företagen utvecklar och testar sina system så att de blir möjligast lämpade och användbara för deras egna behov närmast så, att dessa system uppfyller de krav som ställs i de standarder som gäller miljöstyrningssystem och i framtiden också de ytterligare krav som EMAS-ordningen kommer att ställa.

För att vara trovärdigt även för personer och instanser utanför företaget måste ett pålitligt miljöstyrningssystem vara genomfört enligt gemensamt överenskomna regler. Gemensamma, godkända spelregler har utvecklats inom standardiseringsorganisationerna och Europeiska gemenskapen.

Europeiska gemenskapernas råd utfärdade den 29 juni 1993 en förordning om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994 togs förordningen in som en del av EES-avtalet genom att det fogades till bilaga XX, som gäller miljön. Gemensamma EES-kommitténs beslut har godkänts i Finland genom lag och det trädde i kraft den 1 juli 1994 genom förordning.

Denna proposition gäller uttryckligen de nationella stadganden och bestämmelser som behövs för genomförande av ovan nämnda EG-förordning. Förordningen har direkt rättsverkan i Europeiska unionens medlemsländer och i övriga länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). EMAS-ordningen skall vara klar att tas i bruk nationellt i EES-länderna den 13 april 1995. Denna beredskap innebär att EES-länderna måste utse ett nationellt behörigt organ och ett nationellt ackrediteringsorgan samt tilldela dem resurser, så att intresserade företag kan ansluta sig till ordningen, när förordningen börjar tillämpas.

EG-förordningen är en detaljerad och självständig helhet, men också flexibel. En del av den eller möjligen förordningen i sin helhet kan ersättas av en nationell eller internationell standard som kommissionen godkänner och som innehåller samma beståndsdelar som förordningen. Någon tillräckligt heltäckande standard finns ännu inte. Några nationella standarder, t.ex. British Standard BS 7750, innehåller en stor del av det som krävs i rådets förordning. Fogandet av en för offentligheten avsedd miljöredovisning till en certifiering enligt standarden torde räcka för att uppfylla också de

krav som ställs i förordningen, varefter anläggningen kan godkännas för deltagande i EMAS-ordningen.

Utöver det nationella arbetet med beredning av standarder bereds standarder som gäller miljöstyrningssystem också inom de internationella standardiseringsorganisationerna. Den internationella standardiseringsorganisationen ISO (International Organization for Standardization) har påbörjat beredningen av standarder som gäller miljöstyrning. Det är dock ännu osäkert, om ISO:s standarder helt kommer att täcka de krav som EMAS-ordningen ställer. Om de inte uppfyller de krav som EMAS-ordningen ställer, torde den europeiska standardiseringsorganisationen CEN (Comité Européen de Normalisation) bli tvungen att bereda särskilda europeiska standarder.

1.3. Bedömning av nuläget

Miljövården i Finland har i huvudsak utvecklats med hjälp av administrativ styrning. Också användningen av ekonomiska styrningsätt har utretts och även tagits i bruk bl.a. vid bränslebeskattningen och återanvändningen av tomflaskor.

I framtiden torde införandet av miljöstyrningssystem allt oftare komma att komplettera den administrativa och ekonomiska styrningen. Med hjälp av ett miljöstyrningssystem strävar man systematiskt efter att påverka hela produktionssystemet och dess verksamhet, medan den administrativa och ekonomiska styrningen återigen närmast är inriktad på begränsning av utsläpp. I det andra frivilliga systemet, miljömärkningssystemet, granskas produkternas livscykel och miljöverkningar. Tillsammans främjar de ovan nämnda systemen en övergripande behandling av miljöfrågor i enlighet med principen om en bärkraftig utveckling.

Marknaden börjar redan nu i vissa fall vara strängare i sina miljökrav än myndigheterna och i framtiden kommer marknadens inverkan att öka ytterligare. Införandet av EMAS-ordningen ökar också allmänhetens tillgång till information om företagens utsläpp och miljöverkningar samt ökar trovärdigheten hos de uppgifter som anmäls. I Finland är företagens uppgifter om sina utsläpp redan nu offentliga. Betydelsen av den öppenhet som EMAS-ordningen för med sig är inte så stor i Finland som

t.ex. i Tyskland, där anläggningarnas uppgifter om sina utsläpp har varit hemligstämplade.

Den miljöstyrnings- och miljörevisionsordning som föreslås i EMAS-förordningen är detaljerad och de krav som ställs i den torde ännu inte uppfyllas av ett enda företag, även om miljöstyrningssystemen vid stora företag ofta är mycket utvecklade. Vid små och medelstora företag har man i allmänhet ännu inte kommit lika långt. De stora företagen kommer dock i och med att EMAS-ordningen tas i bruk att ställa allt större krav också på funktionsdugligheten och nivån på sina underleverantörers miljöstyrningssystem.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Målet för denna proposition är att främja en övergripande skötsel av miljöfrågor i enlighet med principen om en hållbar utveckling genom frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning. EMAS-förordningen definierar systemets innehåll och på nationell nivå kvarstår verkställigheten av behövliga kompletterande författningar, som denna proposition gäller. EMAS-förordningen är direkt tillämplig lagstiftning i EES-länderna. I denna proposition ges endast nödvändiga kompletteringar gällande de nationella organen, vilka är det behöriga organet och ackrediteringsorganet, samt utfärdas stadganden om påföljder, ändringssökande och avgifter. Vatten- och miljöstyrelsen (VYH), fr.o.m. den 1 mars 1995 Finlands miljöcentral (SYKE), föreslås bli behörigt organ och mätteknikcentralen föreslås bli ackrediteringsorgan.

I artikel 6.3 i rådets förordning bestäms särskilt att medlemsstaterna skall samråda med alla berörda parter när ackrediteringssystemet tas i bruk. För tillämpningen av denna proposition skall handels- och industriministeriet tillsammans med berörda instanser inrätta ett samarbetsorgan, som skall ha till uppgift att utveckla de behov som gäller ackreditering, sköta andra frågor i anslutning till införande av systemet, säkerställa att de berörda parterna får information samt sköta nationella och internationella samarbetsfrågor.

Genomfört på ovan beskrivna sätt, så att det behöriga organet företräder miljöförvaltningen och ackrediteringsorganet handels- och indust-

riministeriets förvaltningsområde, uppstår den bästa möjliga syntesen av sakkunskap inom olika förvaltningsområden. I detta system kan dessutom så exakt som möjligt utnyttjas befintliga resurser, vilket skapar förutsättningar för ett snabbt införande av systemet.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Företagsekonomiska verkningar

Det är fråga om ett frivilligt system, så företagen ansluter sig till det om de anser att fördelarna med en anslutning är större än nackdelarna. De kostnader som åsamkas ett företag av en anslutning till EMAS-ordningen beror förutom på företagets storlek och bransch dessutom på hur mycket arbete som tidigare har utförts vid företaget för införande av miljöstyrningssystem. Systemet införs i allmänhet i flera skeden, av vilka det första skedet betjänar ett företags interna behov. I det andra skedet omformas miljöstyrningssystemen så, att genom dem förverkligas relevanta standarder och systemet kan certifieras. I det tredje skedet skall företaget vidta de i EMAS-förordningen angivna åtgärderna med kontroller och för offentligheten avsedda fastställda miljöredovisningar, varefter företaget kan godkännas för införande i EMAS-registret och företaget får rätt att använda deltagaranmälan.

De största kostnaderna uppstår när ett styrningssystem skapas. Kostnaderna för certifiering varierar beroende på anläggningens storlek och bransch mellan 30 000 — 100 000 mk. Det kan uppskattas att kostnaderna för den kontroll som ingår i EMAS-ordningen är något större, eftersom de krav som ställs vid kontroll är mångsidigare än vid certifiering. Dessutom måste ett företag också utarbeta en för offentligheten avsedd miljöredovisning och betala registreringsavgift. Antalet företag som kommer att ansluta sig till ordningen har inte kunnat uppskattas. Införandet av ett miljöstyrningssystem tros främja genomförandet av miljövärd inom företagen och också betala tillbaka sig själv som en följd av en effektivare verksamhet.

Statsekonomiska verkningar

De kostnader som åsamkas statsekonomin

utgörs av den arbetsinsats som krävs av genomförandet av nationell och internationell utveckling och komplettering av ordningen samt av finansieringen av utvecklingsverksamhet. Avsikten är att kostnaderna för registreringen av anläggningar skall uppbäras hos företagen till fullt belopp från första början i samband med att ett företag registreras för deltagande i ordningen. Bildandet i anslutning till mätteknikcentralen av det ackrediteringsystem som ordningen kräver ställer i början krav på offentliga insatser och de kan inte faktureras till fullt belopp av de kontrollanter som är de första som ansöker om ackreditering. Ackrediteringen skall senare grunda sig på kostnadsansvarighet enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

EMAS-förordningen förutsätter att medlemsländerna främjar små och medelstora industriföretags deltagande i ordningen. Avsikten är att EMAS-ordningen senare skall utvecklas så, att också tjänstesektorn och den offentliga förvaltningen kan delta i den på ett för dem lämpligt, smidigt sätt.

De kostnader som åsamkas statsekonomi kommer under de två, tre första åren att uppgå till ca 600 000 mk, dvs. två årsverken, som består av utvecklande av ett ackrediteringssystem och utvecklande av ett allmänt system samt internationellt samarbete i samband med detta. Dessa uppgifter, som hänför sig till införandet av ordningen, kan dock skötas genom att nuvarande resurser omfördelas. Den finansiering som behövs för undersökningar och utredningar är ca 500 000 mk per år, och avsikten är att denna finansiering också skall täckas genom omfördelning av resurserna. Med dessa anslag skall bl.a. de små och medelstora företagens förutsättningar att delta i ordningen utvecklas. Kostnaderna för det samarbetsorgan som skall tillsättas har inte uppskattats.

3.2. Verkningsfråga om organisation och personal

Rådets förordning förutsätter att de företag som har godkänts för deltagande i ordningen skall registreras. Det föreslås att registreringen och förandet av registret skall anförtros vatten- och miljöstyrelsen, som skall sköta uppdraget genom omfördelning av personalresurser.

En viktig del av genomförandet av förordningen består av skapandet av ett ackredite-

ringssystem, som innefattar att personer eller grupper av personer som kontrollerar företagens miljöstyrningssystem ackrediteras, dvs. förses med fullmakt, enligt vissa kriterier. Mätteknikcentralen har erfarenhet av ackreditering av både certifieringsorgan och testningslaboratorier och besitter således kunskaper i fråga om förfarandet, men ackrediteringen av miljökontrollanter förutsätter också att nya resurser och resurser av nytt slag förvärvas till mätteknikcentralen. Åtminstone en person till måste anställas, vilket har beaktats i tilläggsbudgeten för 1994.

3.3. Miljöverkningsfråga

Införandet av miljöstyrningssystem inom företagen kompletterar den administrativa och ekonomiska styrningen och främjar en övergripande skötsel av miljöfrågor inom företagen och en fortlöpande förbättring av nivån på miljövärden i enlighet med en bärkraftig utveckling, vilket är målet för EMAS-förordningen.

En systematisk behandling av miljöfrågor effektiviserar bl.a. skötseln av energifrågor, råvaruförsörjningen, vattenanvändningen och skötseln av avfallsfrågor. Införandet av miljöstyrningssystem minskar förutom kontinuerliga utsläpp dessutom sporadiska utsläpp, vilket också innebär att styrningen av företagens miljörisker förbättras. På lång sikt styr styrningssystemen företagens produktutveckling och valet av produktionsmetoder i riktning mot en bärkraftig utveckling.

4. Ärendets beredning

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Miljöministeriet tillsatte den 16 december 1993 en arbetsgrupp, som hade till uppgift att bereda ett förslag om de administrativa och andra åtgärder som behövs för införande i Finland av en miljöstyrnings- och miljörevisionsordning enligt EG:s förordning EEG nr 1836/93. Arbetsgruppen avlät sitt förslag till miljöministeriet den 11 juli 1994.

Arbetsgruppen utredde, på vilket sätt rådets förordning skall kunna genomföras i Finland. Arbetsgruppens enhälliga förslag var att vatten- och miljöstyrelsen skall utses till behörigt

organ och mätteknikcentralen till ackrediteringsorgan. Dessutom ansåg arbetsgruppen att det var nödvändigt att ett samarbetsorgan inrättas för främjande av införandet av ordningen. Samarbetet skall ha utformningen av en arbetsgrupp som utses för viss tid och i vilken skall sitta företrädare för de direkt berörda parterna. Eftersom ärendet ännu är under beredning också inom EG, har arbetsgruppen för avsikt att fortsätta beredningen bl.a. till denna del, för att man dels skall kunna säkerställa en effektiv informationsgång och dels skall kunna tillgodose behovet av koordinering med EG.

4.2. Remissutlåtanden

Miljöministeriet begärde utlåtanden om miljöstyrnings- och miljörevisionsarbetsgruppens betänkande av 56 instanser, av vilka 31 instanser gav sitt utlåtande före den 9 september 1994. Alla remissinstanser förhöll sig positivt till arbetsgruppens förslag om de organ som skulle utses. Några små ändringar föreslogs i

lagtexten. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid miljöministeriet.

Regeringens proposition grundar sig på de förslag som lades fram av arbetsgruppen för miljöstyrning och miljörevision.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Rådets förordning utgör en del av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet. Förordningen skall börja tillämpas i Finland, liksom i EU-länderna, den 13 april 1995, då de genomföranden som förordningen förutsätter skall vara gjorda.

Om Finland blir medlem i Europeiska unionen, är det Europeiska gemenskapernas kommission och inte EFTA:s övervakningsmyndighet som skall övervaka genomförandet av förordningen. De uppgifter som avses i EMAS-förordningen och i EMAS-lagen skall också sändas till kommissionen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 kap. Syftet med lagen och definitioner

1 §. *Syftet med lagen.* I lagen föreslås de nationella stadganden och föreskrifter som behövs för att EMAS-förordningen skall kunna genomföras i Finland.

Det skall lagstiftas nationellt om det behöriga organet, ackrediteringssystemet, påföljder, ändringssökande, avgifter och meddelande av föreskrifter. För att lagstiftningshelheten skall få konturer skall det också stadgas om de nationella organens uppgifter, om miljökontrollanter, om deltagande i ordningen samt om definitioner.

2 §. *Deltagande i ordningen.* EMAS-ordningen är öppen för alla företag som utövar industriell verksamhet, och de kan ansluta sig till detta system anläggningsvis. När systemet tas i bruk skall det särskilt beaktas att små och medelstora företag skall kunna utnyttja syste-

met så bra som möjligt. I artikel 13 i EG-förordningen framförs en önskan om att medlemsstaterna skall uppmuntra i synnerhet små och medelstora företags deltagande i systemet bl.a. genom att ta i bruk och främja tekniska stödåtgärder och strukturer, som syftar till att erbjuda sådana företag den expertis och det stöd som behövs.

3 §. *Definitioner.* I denna paragraf definieras de centralaste begreppen i denna lag. Begreppen stämmer överens med definitionerna i EMAS-förordningen.

2 kap. Det behöriga organet och dess uppgifter

4 §. *Behörigt organ.* I artikel 18 i rådets förordning förutsätts att varje medlemsstat inom tolv månader efter det att förordningen träder i kraft skall utse ett behörigt organ. Det behöriga organet förutsätts vara oberoende och opartiskt. Det behöriga organets huvudsakliga

uppgift är att föra register över de anläggningar som har godkänts för deltagande i systemet.

Det föreslås att vatten- och miljöstyrelsen skall bli behörigt organ, eftersom den uppfyller de ovan nämnda villkoren och eftersom en registerföring av ovan nämnda slag lämpar sig för dess uppgifter.

5 §. *Uppgifter.* Vatten- och miljöstyrelsen registrerar anläggningarna på basis av en kontrollants utlåtande och tillställer EFTA:s övervakningsmyndighet uppgifterna om anläggningarna i EMAS-registret genom utrikesministeriets förmedling. Vatten- och miljöstyrelsen avför en anläggning ur registret, om den inte uppfyller villkoren i artikel 8 i EMAS-förordningen. I artikel 8 i EMAS-förordningen anförs i detalj förutsättningarna både för registrering och indragning av registrering, vilka förutsättningar det behöriga organet tillämpar. Nationella beslut kan fattas endast om den registreringsavgift som uppbärs hos företagen.

EG-kommissionen för register över de anläggningar som deltar i ordningen enligt förordningen. De nationella behöriga organen, i Finland vatten- och miljöstyrelsen, skall skicka uppgifter till EFTA:s övervakningsmyndighet före utgången av varje år. Förteckningen publiceras årligen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Uppgifter sänds också till handels- och industriministeriet, miljöministeriet och de regionala miljöcentralerna.

3 kap. Ackrediteringssystemet och miljökontrollanterna

6 §. *Ackrediteringsorgan.* De ackrediterade miljökontrollanter som avses i EMAS-förordningen skall i Finland ackrediteras av mätteknikcentralen, som redan nu ackrediterar både certifieringsorgan och testningslaboratorier.

7 §. *Uppgifter.* Mätteknikcentralen skall ackreditera miljökontrollanterna och i enlighet med artikel 6.7 i rådets förordning utöva tillsyn över de åtgärder som de i Finland verkamma kontrollanterna vidtar. I bilaga III till EMAS-förordningen anförs i detalj ackrediteringsförfarandena och de krav som skall ställas på miljökontrollanter samt villkoren för upphävande och temporär indragning av ackreditering. Kommissionen kommer att bereda ännu noggrannare anvisningar gällande ackreditering.

Kommissionen för register över ackreditera-

de miljökontrollanter. Mätteknikcentralen skall var sjätte månad genom utrikesministeriets förmedling skicka uppgifter till EFTA:s övervakningsmyndighet. Kommissionen publicerar förteckningen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Om det exaktare innehållet i förteckningarna överenskomms senare. Företagen kan använda endast ackrediterade miljökontrollanter för kontrollen.

4 kap. Påföljder och ändringssökande

8 §. *Brott mot tystnadsplikt.* Enligt artikel 4.7 i rådets förordning får ett företags externa revisorer och ackrediterade miljökontrollanter inte utan företagsledningens tillstånd sprida sådan information eller sådana uppgifter som de har fått ta del av under revisions- eller kontrollarbetet. Enligt finländsk praxis skall det vara straffbart att t.ex. yppa affärshemligheter till utomstående utan företagsledningens tillstånd. Det vanliga straffet i Finland för brott av det här slaget är böter eller fängelse i högst sex månader.

9 §. *Ändringssökande.* Ändring i beslut som vatten- och miljöstyrelsen har fattat om registrering av en anläggning i EMAS-ordningen skall sökas hos länsrätten i Nylands län.

Ändring i beslut som mätteknikcentralen har fattat om att ackreditera en miljökontrollant, om att upphäva eller tills vidare dra in en ackreditering eller om att begränsa dess omfattning skall likaså sökas hos länsrätten i Nylands län.

Länsrätten i Nylands län har utsetts till första besvärinstans, eftersom de ärenden som avses i paragrafen koncentreras till enskilda fall och till sin natur är tekniska bevisfrågor. Då är högsta förvaltningsdomstolen oändamålsenlig som första och enda besvärsmyndighet, även om den myndighet som har fattat förvaltningsbeslutet har hela landet som sitt verksamhetsområde. Antalet fall där ändring kommer att sökas är mycket svårt att uppskatta på förhand.

5 kap. Särskilda stadganden

10 §. *Avgifter.* För registrering av anläggningar enligt denna lag och för andra uppgifter i samband med dessa registreringar samt för ackreditering av miljökontrollanter uppbärs en

avgift, vars storlek skall fastställas med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). Prissättningen skall i huvudsak grunda sig på kostnadsmotsvarighet, men avsikten är dock inte att kostnaderna för utvecklande av ordningen skall betalas av de företag som först ansluter sig till ordningen.

11 §. *Närmare bestämmelser.* EMAS-ordningen är ett system av ny typ. Det är därför svårt att förutspå hur det kommer att utvecklas i praktiken och vilka kompletterande bestämmelser Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission kommer att utfärda och i vilken takt detta kommer att ske.

Denna paragraf ger statsrådet de befogenheter som behövs för ett införande av EG:s bestämmelser.

12 §. *Ikraftträdande.* EMAS-ordningen skall vara färdig att tas i bruk den 13 april 1995, oberoende av om Finland blir medlem i Europeiska unionen eller inte. Detta förutsätter att de organ som föreslås i denna proposition kan utses i tillräckligt god tid och att de får tillräckliga resurser för att inleda sin verksamhet. Detta gäller i synnerhet mätteknikcentralen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

Lag

om frivilligt deltagande för industriföretag i miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen

I enlighet med riksdagens beslut stadgas

1 kap.

Syftet med lagen och definitioner

1 §

Syftet med lagen

I denna lag stadgas om frågor som genomförandet av rådets förordning (EEG) nr 1836/93 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning, bl.a. om det behöriga organet och dess uppgifter, ackrediteringssystemet, miljökontrollanterna, påföljder, ändringssökande, avgifter och meddelande av föreskrifter.

2 §

Deltagande i ordningen

Den ordning som avses i denna lag och i den

i 1 § nämnda rådets förordning, nedan rådets förordning, är öppen för företag som utövar industriell verksamhet. Företagen kan ansluta sig till systemet anläggningsvis.

3 §

Definitioner

I enlighet med rådets förordning avses i denna lag med

1) *företag*, den organisation som har det övergripande ledningsansvaret för verksamheten vid en viss anläggning,

2) *anläggning*, hela det område där företaget bedriver eller kontrollerar industriell verksamhet, inklusive därmed förknippad lagring av råvaror, bi-, mellan- och slutprodukter och

avfall, samt all fast och rörlig utrustning och alla installationer som används i verksamheten,

3) *ackrediterad miljökontrollant*, en person eller organisation som är oberoende av det företag som kontrolleras och som har ackrediterats enligt de villkor och förfaranden som avses i artikel 6 i rådets förordning,

4) *miljöredovisning*, en redovisning som har utarbetats av företaget enligt kraven i rådets förordning, särskilt i artikel 5,

5) *deltagaranmälan*, en bildförsedd anmälan, som en anläggning som har registrerats som deltagande i ordningen får använda i andra sammanhang är vid produktreklam, på själva produkterna eller på produktförpackningar,

6) *industriell verksamhet*, verksamhet enligt artikel 2 i i rådets förordning.

2 kap.

Det behöriga organet och dess uppgifter

4 §

Behörigt organ

Det behöriga organ som avses i artikel 8 i rådets förordning är i Finland vatten- och miljöstyrelsen.

5 §

Uppgifter

Vatten- och miljöstyrelsen skall

1) i enlighet med artikel 8 i rådets förordning registrera en anläggning som önskar delta i den 1 § 1 mom. inom nämnda miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen, nedan EMAS-ordningen, när styrelsen har fått en av en ackrediterad miljökontrollant godkänd miljöredovisning för anläggningen enligt artikel 5 i rådets förordning och fått en registreringsavgift enligt 12 § i denna lag,

2) stryka en anläggning ur registret, om styrelsen upptäcker att anläggningen inte uppfyller de villkor som stadgas i artikel 8.3 och 8.4 i rådets förordning och som gäller deltagande i EMAS-ordningen,

3) före utgången av varje år skicka den i artikel 9 i rådets förordning nämnda förteckningen över anläggningar som deltar i EMAS-ordningen till EFTA:s övervakningsmyndighet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet och de regionala miljöcentralerna.

3 kap.

Ackrediteringssystemet och miljökontrollanternas

6 §

Ackrediteringsorgan

Det ackrediteringsorgan som avses i artikel 6 i rådets förordning är i Finland mätteknikcentralen.

7 §

Uppgifter

Mätteknikcentralen skall

1) ackreditera miljökontrollanter och utöva tillsyn över deras verksamhet i enlighet med bestämmelserna i bilaga III till rådets förordning,

2) upprätta, granska och uppdatera den i artikel 7 i rådets förordning nämnda förteckningen över de ackrediterade miljökontrollanternas och var sjätte månad genom utrikesministeriets förmedling överlämna denna förteckning till EFTA:s övervakningsmyndighet.

4 kap.

Påföljder och ändringssökande

8 §

Brott mot tystnadsplikt

Den som bryter mot det förbud som avses i artikel 4.7 i rådets förordning, skall för brott mot den tystnadsplikt som gäller sådana revisions- eller kontrolluppgifter som föreskrivs i rådets förordning dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för förseelse som avses i 1 mom., om inte målsägande har anmält förseelsen till åtal.

Om tjänstemän och offentliganställda arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, skall dock 40 kap. 5 § strafflagen tillämpas.

9 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut enligt artikel 8 i rådets förordning som vatten- och miljöstyrelsen har fattat om att avslå ansökan om registrering eller dra in registrering eller med ett beslut enligt artikel 6 i rådets förordning och dess bilaga III som mätteknikcentra-

len har fattat om att upphäva eller tills vidare dra in en miljökontrollantackreditering eller om att begränsa omfattningen av en sådan ackreditering, får söka ändring hos länsrätten i Nylands län i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

5 kap.

Särskilda stadganden

10 §

Avgifter

För åtgärder enligt denna lag gällande registrering av anläggningar och förande av register samt för ackreditering av miljökontrollanter

uppbärs en avgift, vars storlek skall fastställas med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

11 §

Närmare föreskrifter

Statsrådet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av rådets förordning.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1995.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 14 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Miljöminister *Sirpa Pietikäinen*

